

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta este de doi ori adevă: Mercuria și Sâmbăta. Folia odată pe săptămână, adevă: Sâmbăta. Prețul loru este pe unu annu 10 f. m. c., pe diumătate annu 5 f.; iar pentru terri străine 7 f. pe unu sem. și pe annul întregu 14 f. m. c. Se prenumera la toate postele imperatesci, cum și la totii cunoscutii nostri DD. correspondenti. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

Monarchia austriacă.

Officiose.

Nr. 5178/481 1852.

Insciințiare

pentru concesiunea stipendiilor fondului comerciale transsilv.

In urma descoperirii inaltului ministeriu de instructiune din 22. Febr. a. c. Nr. 1734/126 in curintele anu scolasticu 1851/2 suntu de datu done stipendie trans. ale fondului comerciale, fiacare cu cate done sute fiorini argintu la tineri nascuti in Transsilvania, cari cugeta a se perfectiona in institutul c. r. politechnicu din Viena, fiindca sunt menite pentru astfelii de studinți, cari dupa implinirea cursului politechnicu cugeta a servi in patria loru ca ingineri civili, sau a fi acela de folosu in trebele de fabrica și de meserie.

Fiacare competitoru pentru unulu dintre aceste done stipendie, de cumva n'a fostu încă in despartiemintulu tehnicu al institutulu, are sa se legitime:

a) cumca elu seau a absolvitu optu clase gimnasiali (seau șese clase gimnasiali și cursulu filosoficu de doi ani, care se ecuipareadia cu clasa a șeptea și a opta gimnasiale) seau

b) ambele clase ale scolei reale superioare, seau

c) cursul preparatoru pentru studiile tehnice mai nalte, cu rezultatu bunu, seau trebuie

d) sa se legitime prin unu ecsamenu de suscepere din toate specialitatile sciintifice ale cursulu preparatoriu, cumca e preparatu de ajunsu. —

Maicolu fiacare competitoru are sa se oblige prin unu reversu, cumca elu terminandu studiile, si va consanti servitiile sale marelui principatu alu Transsilvaniei.

Indetorierea fiacaru astfelu de stipendistu este, ca elu sa asculte singuraticale specialitatile de sciintia presemnate lui de catre directiunea c. r. institutu politechnicu dupa ordinea prescripta și prin ecsamenile depuse in fiacare anu sa si contestedia demnitatea sa de a se folosi mai de parte de stipendiu.

Petițiunile, provezute cu cuvenitele anecse, au sa se astearna ponă la finitului lui Maiu a. c. la c. r. guberniu mil. și civile alu Transsilvaniei, fiindca cele mai tarziu veninde nu se voru pote lua in consideratiune.

Sibiuu, 16. Martiu 1852.

Dela c. r. guvernementu civile și militare din Transsilvania.

Nr. 566 1852.

La produciunea teatrale, ce se facu cri in folosul fondulu seraciloru, au intratu

Deaci subtragedu spesele ordinarie . . . 139 fl. 12 cr. mon. conv.

Remanu . . . 119 „ 42 „ „ „

O refuire supervenita . . . 1 „ 42 „ „ „

Resulta unu venitulu curatu de . . . 121 „ 28 „ „ „

care suma sub datulu de azi sea administratu la presidiulu magistratulu locale, pentru seraci. —

Pentru numerosa impartasire la acestu actu de binefacere se aduce prin aceasta amesurata multiamita in numele seraciloru de aici.

Brasiovu, 31. Marte 1852.

Dela c. r. capitania a cetatii.

Dits, capitanu.

Sibiuu, 30. Marte. Vetu si auditu, cumca bravul regimentu patrioticu archiduce Carolu Ferdinandu, care sub revolutiunea trecuta stete asia dicendu mai numai din romanii și care prin bravurile ce arata intre altele și la Semeria, seceru lauda eroica in paginile istoriei va se plece de aici in 8. Aprile c. n. catre Boemia. Aceasta intimplare dede ocaziune unei frumoșe serbatori, carea de și la inceputu nu se vede preinsemnata, dar prin atributiunea ce ise dete se facu cu atata mai stralucita. Presantia Sa D. episcopu de l. g. o. Andreiu Schaguna, vrendu se arate braviloru acestor ostasi, catu de tare pretiuesce romanul vitatia și buna loru purtare, asla de cuviintia a țenea in onorea loru slusba dumnezeiasca și a versa la ceriu pentru buna și norocosu calatoriu și intraga sanatate acestoru ostasi, cari in scurtu timpu voru parasii patria loru, ca se meargu acolo unde ii chiama datoritiie mai inalta. Aceasta slusba se tenu duminica trecuta in biserica greceasca de aici de insul D. episcopu supu assistintia mai multoru preoti, in fiintia de facia a Serenitatu Sale principulu gubernatoriu, a tuturoru DD. generali, a stabulu Serenitatu Sale și a mai multoru DD. coloneli, majori și officiri; eara inaintea besericii stau soldatii de legea resariteana cu banda regimentulu in obicnuita paradu. Liturgia se sevrisi cu precisiune potrivita și cerimoniu redicatore de inimi, la care contribuira multu și cantarile melodiose. La fine citi Presantia Sa din genunchi rogatiunile obicnuite pentru fericitu calatoriu a acestoru ostasi imperatesci, apoi se cantu și imnul popularu. Cumca la o asa insemnata serbatoru au luat parte multu din tote confesiunile nu e de lipsa se mai mentionediu; destul ca aceasta serbatoru fu forte stralucita și multiumi pe toti cari au luat parte la densa.

La trei ore se duse Serenitatea Sa cu tota suita și cu mai multu DD. officiri din rangurile mai inalte la prandiu, celu dede Presantia Sa, spre mai marea redicare a aceste, cu atata zelu și tactu improvisate, serbatoru, unde domni cea mai frumoșu veselie; ear in curtea episcopoesca resuna musica dela banda mai susu nomitulu regimentu carea era cu atatu mai importante, cu catu ca ea varia și cu melodii romanesce.

Astadi inca fu prandiu mare la Presantia Sa, la care luu parte corpul officirescu dela regimentul Carolu Ferdinandu și mai multu DD. officiri dela alte corpuru.

Sibiuu, 2. Aprile. In sedintia incl. universitati a natiunei sase de eri sea alesu prin majoritate de voturi D. Dr. med. Josif Wachter de curator al averii nationale, menite pentru scopul instructiunei gimnasiale și populare in sinul natiunei sasasce. (Sieb. Note.)

Abrudu, 28. Marte. In zilele aceste cu tote obidariile sa intemplatulu aici eurolarea la miliia spre deplina indestulare a comisiunei; și de și baieriloru in sensul privilegiilor ce le au, le ar fi placutu sa fie scutiți de militare, totusi dupa ce vedu, ca acea e voia neclatita a naltulu gubernu, care se baseadia pe principiile prochiemate despre egalitatea tuturoru locuitoriloru, se supusera bucurosi; numai catu le vine camu deschilinitu, cumca lucratoriile dela minele erariali furu scutiți și de astu datu. — Crisianu.

ФОЛЕТОНЪЛ.

ИНСТРУКЦИОНЕА ПРОВИСОРИЪ

pentru reglarea raporturilor de comertiu și industrie și de ară de coroni Transilvania.

Прочесъра.

(Капетъл.)

§. 213. Пълу дн кът о партиде ар дренг а лза рекърс, тревзе съ се днсемне ачестакрат дн хотърпире, де днпрезвн къ термини пентр днштнндареа ши аштерпереа рекърсълн.

Партидеи, ши дн кастри де кончесизне, ар съ і се спнл, кзткъ пнл лз тречереа терминълн де нефолсита днштнндаре аз аштерпере а рекърсълн, саъ дакъ ачела с'а днштнндат ши аштерпнзт, пнл лз децнзнеа ачелнн, кончесизнеа нз се поге нзне дн лзкране.

Днтревнд отъл, кърнн с'а дат кончесизнеа де месерн, дакъ с'а днштнндат ши аштерпнзт зн рекърсъл, тревзе съ і се деа деасъпире.

§. 214. Терминн де рекърс сннт терминн де скъднндъ, асфелн, днкът прин нештнндареа рекърсълн, саъ дакъ с'а ши фъкт ачестакрат, прин нештнндареа ачелнн дн терминн левнзнн, кончесизнеа се префаче дн дренг. Рекърселе днтързнте п'аз съ се леа дн въгаре де сеамъ. Аша дар прин протоколъ де спеднзнне, каре тревзе съ се сътскрне де кътръ партиде, ар съ се нортс контролъ снгръ аснпра зилелор де спеднзнне.

§. 215. Рекърсъл ар съ се днштнндезъ ла ачела нштандъ, дн контра а кърел децнзнн, се фаче ел, ши аколо тревзе пн аштерпнзт, саъ дакъ с'а аштерпнзт, ла о нштандъ маъ палъ, тревзе доведнт прин зн естракт де протокол дела ачела, днннте де тречереа терминълн пентр скъднндъ.

§. 216. Трансперереа знел месерне дн черкъл комънтател пентр каре с'а кончес, дн алъл, тревзе прнвнт къ о погъ кончесизне, къ тоте ачесте нештннн дн прнвннда квалнтнлор персонал че се речер пентр ннтрареа дн месерн, п'аре съ се левнтне де кът пнмаъ деспре а са моралнтате ши внндъ пепътатъ. Ресколънттеле алтор асмене месернелн ши пнлндреле пентр дамоанн-

пнзнн п'аз афн лзате дн кончсндрнзнне, чн нз, маъ ачеле педече, каре се нбек днн стартъл месернел (§. 82.)

Дакъ пракнкареа месернел естелегатъ де конднзнн але полнцен де апъ, де фок саъ алтеле полнцене локал, атнчн десватернле дн прнвннда кончеснзнрел ла локал прекъдентат се вор лза днннте дн ачелаш мод, ка ши ла погле кончеснзн.

Нормеле де педепанъ.

§. 217. Кълкърнле дннсензнлор конпрнсе дн ачест регълънтнт, дакъ нз сннт квалнфкате пентр днпералнле лелн де педепанъ, се педепеск де кътре дерегъторн дн тревеле де комертнн ши месерн, дн кърел нштанделор респектнве.

a) къ ванн, b) къ днкнсопе, c) къ съвтрацереа парднале, времелнкъ аз тотале а факълтател.

§. 118. Ачесте педепанъ кад къ деосевнре аснпра ачелора, карн днн пресънт дрентърн де месерн, че нз сннт днтревзнте къ соклл месернел каре ле естелегат а о денрнде, апоі аснпра ачелор прнпрнатарн де кончеснзн.

Търва Северинали, до порт ливер. Губернаторна де аоло
а ши притит днхрччара пентр де а да ин обжетлачест
ан репорт аз деахрччара.

— Ан Гречия са дат носте зпеле партиде, каре н-
треса диверсе тиндиче ши дитре кариза пач-пропагантс,
ка Гречия съ се презакъ дн републик, ала, ка дозоранд
де рецеле Ото. — се адакъ не Лехтенбергс де реце.

Антречева вромшреле сворт дн тнпн дн тнпн —
саа дат ши д- зпеле еире а комплотвалн челвн днгантн ши
мистернос. — Сарнеторна вромшрелор се зиче а ои зпвтр-
кат тинер къ пателе Велгарис, каре де ши ес прнос ши пе-
денсит къ адесе днхисори, ел тогашн прнн протекция бменн-
лор съ свортъ май де тнате ори ла ларгн. Съ дъ къ сово-
тсала, къ ачест скривент ар ои зпвалт орвъ а аитор вър-
вадн де политикъ май дналдн.

— Анператв Николай фккъ о таре чнсте редакто-
релв жерналвал дн Гречия „Бон“, каре репрезентвал къ
таре патнш — интересе веспречентн. Анператв д-де ман-
дат, ка ач-л жернал се нотъ трече дн тоге провинцеле
Ресен еврн в-ро такъ ори порт обчавнт. (Гр. Ц.)

— Супе довадъ къ енглезн се днн де неог ка оди-
пнрн де зпкъ къ о пертнвалтате пропрн пзмай зстор-
инвалн, скотем ши но къ „Богс“ днн жерналв енглезес,
авнт „Глобе“ армнтореле: „Днаинтеа нострн сафал о
парте, аша днчеле вкт жернал, саа май вине о ноаъ едн-
днвал а вней кардн, не каре не ар пльче а о рекомнда-
„прнцвалн преседнте аз републикеи ерандесе, ка съ се
тнз зите одатъ дн трнса. Ачестъ карте е ннтвалт:
„Оаврнле историче ши политиче а ле лн Лдовнв Наполеон
Ванкарте.“

Тонвал прнцпвалеле аз ачестеи кардн есте ка съ апере-
меторн днператорвалн Наполеон днконтра днвалновднреи,
ка днвал ши ар ои днтемнвал система гвберментале не
вазе деспотиче. Нар егрнла кннд Наполеон, преседнтеле,
ши ар адече амноте де зпеле ннте, дн прнвалга крора-
тн ка свортъ гвсн ел де трендннгъ а антра не зпкъ съ.
Дар везн вине къ бменнлор челор тари не ле преа плаче
днн адече амноте де Ева лор де май палнте.

Трктателе прнцпвалеле дн прнцпеле томври але ачестеи
онн есте ин пентатек формале — о деспотиче а релн-
цнвал чел политиче а лн Наполеон, ши антра ачестеи
релнцнвал днконтра днвалновднреи, кннкъ адикъ ачесе ар
еи фост о релнцнвал а деспотичемвалн. Тот де одатъ ачесте
анолоцн пентрв зпкъ свнт агътеа моделе идеале пентрв
п-пот. Хеи вине, асклталн ши компарацн: „Анчеркър ле
политиче челе май днсемнторе ши май лнцн, але „Иделор
Наполоничене“ чнтнм: „Наполеон (зпкъ) дн лок де а ин-
валвал ачестеи, свнвал адесори не вървал дн цнврл
съ ка съ не кандидесе пентрв сенаторн. Дн птедн ле
зичеа, а ачелде нннте асемеае нострн опораннле ши не
але кнн, чн лвалдн а се ачеле де сенаторн не потавнлн про-
валнлор.“ Еар дн алт лок чнтнм: „Анператорвал ка
съ дн днвалвал де ачестеи май мнлтъ реалнтате, днн-
тернчн не валелнле де ачестеи ка съ ши ачелар не ден-
тадн еи деа днвалт, дн лок де аче пнле днаинте кандн-
дадн гвберментале.“ Анператорвал, аша скрнсе пре-
седнтеле, се дннотрнвал дн 1810 за о еспрнпрнцнвал дн-
трепрнск днн сконари де але статвалн, дакъ ачесе не се ва
авторнза май днтъ прнн хотъраре лед тнмъ.“

Май днколо: днтрнн трктат „Елвекн прнвал дн пнлт
полнтн ши мнлтаре.“ днн несте армнторвал пасадн, каре
акнм апаре ка о пророчн — о пророчн не каре днсншн
пророчнвал кнцетъ а о днвалн: „Се ва гвсн негрнвал
врко пнтере анкн, каре, палнз де грнж пентрв ернчнреа
Елвекн ши пентрв мннштеле Еспрнел, ва нтра къ баталн-
пеле сале, ка съ адакъ не тодн бменн ла армонн, прнн
днтемнореа ачелеи ордне атът де лндале, каре не е мн-
нштеле че не есвалрнше днн днвалраре интереселор, чн е
трнста тчере а тормнвалн.“

„Стрнвалн“ аша скрнла Л. Наполеон дн 1843, стрнвалн
стрнвал, аръвал къ децетла ла нацнвал нострн: Французн
ка тоге револуцнвал лор днкъ паз фост дн старе съ а-
жонгъ ннчн лнбертате, ннчн ордне, ннчн ернчнре. Прнвалелн
ши абвалрнле лор аз треквал пзмай днтро тнлт днтралта.
Ел пншн алег не деовалдн лор; кнчн че свнт 200,000 де
валелторн дн репорт къ 35 мнвалне де локнторн персонел-
лор не е валеръ, кнчн кнрвал чел май тнвалос ал по-
лнелн дн ноте арвал дн темпнл ши а н днсеа днвалн къ
лвале. Ел не се жаднкъ де ефестн лор жаднкторн (жврн):

май мнлт де 20 де ннвал не свнт словозн а се адона пентрв

ка съ се свнтвалскъ дн тревале лор шчл.
Че а кннтнгал днр Франца прнн револуцнвал сале?
Респонс: Доа ам кннтнгал нои, есперннгъ, ачесе трнста ши
тернвал, днр аделвалрате есперннгъ, каре не довадъ ка съ
не не пндалднм супе ннвалн, чн пзмай супе ннвалднвалн;
съ не вредем елгвалднвалелор бменнлор, чн пзмай ла влалдн;
лор де май днаинте, съ не алавалднм ворвеле, чн фантеле;
съ не черем мннстернз вкта саа влал, чн зп че поснтн, ва
прнчнл саа о снстемъ; свкт пентрв патрнла нострн черем
саа рьсвалн къ тоге внвалвалднвал лн, саа пачеа къ тоге
фолбесе еи.“

Кнрацнвал ворве! — Акнм де вом компара ворвеле
де май днаинте къ фантеле де акнм, днгрелвм нои (Глобе),
че днкрелесе съ пнлем дн атаре ннвал ннвалерн? ...
„Иделе Наполоничене“ овалдеск денлн авалерн дн фант
дела ачелеа а лн Наполеон, анше дн економнла статвалн,
Ел лвалдъ не валкн съ, къ ачесте ла аалергал ннчн одатъ
ла мнвалече влвалмнторе ерелн; къ свв днператорвал На-
полеон валн де хертнл не ерал кнвалквалн, къ свв домннла
валн де хертнл не днвалвалт ннвал, ннчн о днвал-
валн де стат анвалторе, ннчн о деввалвалднвал кнм се днвалм-
валрн днвалде ачестеа свв Фрндрнкс чел таре.

Хеи вине, рота са днторс Фнвалкаре ннвал Наполонвалн
са пресвалкър дн идее Лнвалвалвалвалн, къ алте ворве Лад.
Наполеон, колвалторвал, а лвалрат дн тоге томвал днн кон-
трн, ачелор идеи. Ачестеи се пресвалкеръ деспотичеште,
еспрнпрнцнвалн се валкър валр де леле, лнбертатеа персон-
вале, се дече не тнвал полнелн. Елвекн есте амернвалт
къ о валвалднвал мнлтаре, ши акнм — fnis coronat opus —
нн се дъ овал еспрнвал де валн де хертнл ннвалвалвалн, ши
девалвалднвал монетеи де арвал — дбе декрете каре не
адк амноте де деввалвалтореа теорн ал лн Лавс шн де чнр-
валвалднвал аснвалелор днн прнвал револуцнвал ерандесъ.
Чнтнторн нострн вор ои валрат де самъ, къ нои валр съ а-
валрел чева дела нои, нам валкър декър ам нострн не Лад.
Наполеон, аввалкрат, днаинтеа трнвалвалвалн лн Лдовнв На-
полеон, емнгрвалтеле.“

Nr. 4674/429. 1852. Publicare

pentru concessiunea unui stipendiū transsilvanū Goldbergianū.
In urmarea descoperirei inaltului ministeriū de inveiāmintū dia
10. Febr. a c. Nr. 86/5 unui stipendiū transsilvanū Goldbergianū, des-
tinatū pentru studniū de arhitecturā la c. r. institutū politehnicū
in Viena, prin neinsinuarea studintelū ce fusese impārtāsiū cu acela,
a devenitū vacante pentru ambi anū scolastici 1850/1 și 1851/2. Pen-
tru concessiunea aceluia se escrie prin aceasta concursulū cu espresa
determināiune, cumcā cu suma stipendiulū, ce obvine pe trecutulū
anū scolasticū 1850/1, dar numai cu aceea, ce va impārtāsi alū doile,
iar cu stipendiulū curintelū anū scolasticū (1851/2) celū dinteiu din-
tre ambi cei mai demni competniū, și apoi acestū din urmă ilū va
oblinē pe timpulū prescriptū.

Competniū pentru numitulū stipendiū aū sā se legitime prin ate-
state prescripte, atātū despre abilitatea lorū de a studiē, cātū și anume
despre aceea, cumcā ei aū terminatū cu distincniune prestudiile care,
se recerū in c. r. institutū politehnicū pentru respectiva cultivāiune
mai inaltā.

Afarā de aceea la fiācare petiūiune are sā i se adauge reversulū,
cumcā concursintele termināndū cursele, iși va consānți serviliile salē
marcelū principatū alū Transilvaniei, iar in casulū contrariū va resti-
tui stipendiile recepte.

Despre demnitatea de a recepe mai de parte stipendiulū, impār-
tāsiūlū cu stipendiulū pe anulū 1851/2 are in urmă a se legitima la
fiintulū fiācarū anū scolasticū prin asternerea atestatelorū sale de stu-
die la guberniulū provinciale din Transsilvania, și acolo a recerca per-
ceperea mai de parte pe calea antestātorei sale deregātorie scolasticā.

Tōte petiūiunile pentru stipendiū aū se asterne ponā la 15. Maiū
a. c. la guberniulū militare și civile de aci cu atātū mai securū, cā
celle mai tārdiū veninte nu se potū lua in consideraūiune.
Sibiū, 9. Martiū 1852.

Dela c. r. guvernemntū civile și militare
din Transilvania.

Карсвалеле ла валрв дн 15. Марцн вал ачесе:

Акциле валквалн	1247
Обвалгалнле металнче де 5 %	95
„ челе къ 4 %	75 3/4
Сорвал деле 1834	221 1/2
Челе деле 1839	124
Але лн Естерхазн челе де 40 ф.	76 3/4
Анн ла галвалн днпервалтеле	31 1/4
„ „ арчнт	25